

KUOPIO

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisen ja
perimättä jättämisen perusteet 1.1.2022

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja alennetaan asiakasmaksulain 11 §:n säännösten mukaisesti 1.1.2022 alkaen.

SOSIAALI- JA TERVEYDEHUOLLON ASIAKASMAKSUJEN ALENTAMISEN JA PERIMÄTTÄ JÄTTÄMISEN PERUSTEET

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

SOSIAALIHUOLLON ASIAKASMAKSUJEN ALENTAMISEN JA PERIMÄTTÄ JÄTTÄMISEN PERUSTEET

Säännöllisen kotihoidon ja palveluasumisen kuukausimaksun, tilapäisen kotihoidon maksun ja tuki- palvelumaksujen alentamisessa noudatetaan seuraavaa soveltamisohjetta: **Asiakasmaksun alentaminen on ensisijainen toimeentulotukeen nähden. Asiakkaan on ennen kuukausimaksun alentamista selvittävä mahdollisuus Kelan eläkkeensaajan hoitotukeen ja asumistukeen.**

Mikäli kuukausimaksu ylittää asiakkaan maksukyvyyn, hänellä on mahdollisuus hakea muutosta viranhaltijapäätöksen kuukausimaksuun. Kirjallinen hakemus tehdään lomakkeelle, joka on saatavilla kaupungin kotisivulta osoitteesta: [72f6d2a-b69f-4308-90c5-0e0833815ca0 \(kuopio.fi\)](https://www.kuopio.fi/72f6d2a-b69f-4308-90c5-0e0833815ca0).

Hakemuslomake voidaan toimittaa pyynnöstä myös postin välityksellä.

Hakemuslomakkeessa on esitettävä tositteet tuloista ja menoista, joihin hakija haluaa vedota. Mikäli hakija ei ole toimittanut määräaikaan mennessä pyydettyjä tositteita, tehdään päätös ilman niitä.

Maksualennus tai –vapautus myönnetään pääsääntöisesti hakemuskuukauden alusta huomioiden päätöksenteko- ja muutoksenhaku aika. **Maksualennus tai –vapautus voidaan myöntää korkeintaan vuodeksi kerrallaan.** Asiakas saa viranhaltijapäätöksen maksuista, jotka peritään. Uutta alennusta tai vapautusta haetaan uudella hakemuksella ja siihen tarvittavilla liitteillä.

Maksut, joihin on tehty päätös maksualennuksesta tai –vapautuksesta, hyvitetään pääsääntöisesti seuraavan kuukauden laskutuksesta lukien.

Yksityiseltä palveluntuottajalta hankitut palvelut, on asiakkaan omaan maksukykyyn ja tarpeeseen perustuvaa harkintaa.

Kotona asuvilla ja tukiasumisen asiakkailta huomioitavat menot ovat:

- Perusosan määrä (toimeentulolain 9 §:n mukaiset menot)
    - ravintomenot
      - kotiin kuljetetun aterian maksut otetaan huomioon laskun mukaan, mutta toimeentulotuen perusosaa pienennetään 1/3:lla ravintomenoista/kuljetusateria. Mikäli asiakas saa kotihoidon tukipalveluna muita aterioita lounaan lisäksi, huomioidaan maksu vastaavasti suhteutettuna toimeentulotuen ravintomenoihin.
    - vaatemenot
    - vähäiset terveydenhuoltomenot
    - henkilökohtaisesta puhtaudesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot
-

- paikallisliikenteen käytöstä aiheutuvat menot
- sanomalehden tilausmaksut,
- puhelimen käytöstä aiheutuvat menot
- harrastus- ja virkistystoiminnan menot
- muut vastaavat jokapäiväiset menot
- Lääkekulut Kelan vuosikattoon asti ja sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet
- Turvapuhelimen käyttömenot
- Tukipalvelujen kustannukset
  - asiointipalvelut,
  - kylvetyspalvelut
  - päivätoiminta
- Säännölliset terveydenhuoltomenot julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- Määritely kotihoidon/tukiasumisen kuukausimaksu
- Elatusapu alle 18 v. lapsista
- Asumiskustannukset toimeentulotukiohjeistuksen mukaisesti
  - asunnon vuokra
  - sähkö, vesimaksu saunamaksu, lämmitys, lämmityspuut, jätehuolto, kiinteistövero, kotivakuutus, nuohous, asuntolainan korot
  - asuntolainan korot huomioidaan menoina, mutta lainan lyhennyksiä ei
- ulosottoviranomaisen maksusuunnitelman mukainen kuukausierä (tapauskohtaisesti harkittava)
- velkajärjestelyn mukainen kuukausierä (tapauskohtaisesti harkittava)

Asumispalvelussa asuvalla asiakkaalla huomioitavat menot:

- vuokra ja tukipalvelut
- perusturva- ja terveyslautakunnan vahvistaman asiakasmaksutaksan mukainen käyttövara, johon sisältyy muut henkilökohtaiset menot mm. hygienia ja vaatemenot, puhelinkulut, matkakulut, lehdet, jalkahoito, kampaaja jne.
- palveluasumisen kuukausimaksu
- elatusapu alle 18 v. lapsista
- lääkekulut Kelan vuosikattoon ja sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet
- säännölliset terveydenhuoltokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- ulosottoviranomaisen maksusuunnitelman mukainen kuukausierä (tapauskohtaisesti harkittava)
- velkajärjestelyn mukainen kuukausierä (tapauskohtaisesti harkittava)

Huomioon otettavat tulot ja käytettävissä olevat varat:

- kaikki käytettävissä olevat nettotulot pl. toimeentulotukilain 11 §:n ja maksuasetuksen 29 §:n mukaiset tulot
- palkka ja/tai eläkkeet
- vuokratulot, osinkotulot ja pääomatulot jne. nettona
- asumistuki
- ylimääräinen rintamalisä
- käytettävissä/realisoitavissa olevat varat, mutta tilillä voi olla kuukauden menoja vastaava summa, jota ei huomioida

- yli 3.500 euron säästöt ja varallisuus huomioidaan käytettäväksi varaksi

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot-huomioon otettavat menot= laskennallinen vaje. Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Alennus tai vapautus tukipalvelumaksuista ja tilapäisen kotihoidon ja kotisairaanhoidon maksuista

Tuloperusteisen asiakasmaksun alentaminen tai poistaminen on ensisijaista. Alennusta tai vapautusta voi hakea seuraavista tasamaksuista, mikäli säännöllisen kotihoidon, tukiasumisen tai asumispalvelun kuukausimaksu ei ole alennettavissa:

- tilapäisen kotihoidon (sisältää ARVI-kuntouttava arviointijakson) tai kotisairaanhoidon käynnit
- ateriapalvelut
- puhtaus (sisältää siivouksen ja pyykkihuollon asumispalveluyksikössä)
- kylvetyspalvelu
- turvapalvelu
- päivätoiminta
- omaishoidon vapaapäivän aikainen hoito
- intervallihoitojakson kustannukset
- muista tukipalveluista/tuotteista, joista peritään palvelutuottamisen/ostamisen hinta

Maksualennusperusteet ovat samat kuin kotona tai asumispalveluissa asuvilla.

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot-huomioon otettavat menot= laskennallinen vaje. Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

TERVEYDENHUOLLON TASASUURUISTEN ASIAKSMAKSUJEN ALENTAMINEN JA PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

Asiakasmaksulain 11 § 1 momentti. ei koske terveydenhuollon tasasuuruisia asiakasmaksuja, mutta myös muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista, kunnan järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista määrättävää maksua alennetaan tai se jätetään perimättä 1 momentissa säädetyillä perusteilla; tai maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioiden.

Tasasuuruiset hoitomaksut (lääkärin vastaanotto, lyhytaikainen laitoshoido, hoitajamaksut, suun terveydenhuollon maksut) eivät määräydy potilaan maksukyvyyn mukaan, vaan ne peritään perusturva- ja terveystalokunnan vahvistamien indeksitarkastettujen määrien mukaisesti.

Nämä maksut ovat asiakasmaksulain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksuja. Palvelualueilla ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta jättää perimättä tai alentaa asiakasmaksulain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja asiakasmaksuja.

Lähtökohtaisesti tasasuuruiset maksut peritään asiakasmaksuohjeen mukaisesti kaikilta asiakailta, jotka palveluja käyttävät.

Poikkeustapauksessa tai perustellusta syytä toimialtainen viranhaltija päättää tässä tarkoitettujen maksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä, jos henkilön elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Päätös perustuu yksilölliseen tilannearvioon hakijan ja hänen perheensä taloudellisesta kokonaistilanteesta. Asiakkaalle ei myönnetä ennakoon tulevien potilasmaksujen alentamista tai perimättä jättämistä.

Toimivaltainen viranomainen on asiakasmaksuysikön asiakasmaksusihteeri, joka tekee päätöksen kuultuaan asiassa ennen päätöksen tekemistä palvelusta vastaavaa viranhaltijaa.

Terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamista tai poistamista voi hakea osoitteessa [772f6d2a-b69f-4308-90c5-0e0833815ca0 \(kuopio.fi\)](https://772f6d2a-b69f-4308-90c5-0e0833815ca0.kuopio.fi) olevalla lomakkeella.

Ensisijaisesti asiakasta kehotetaan sopimaan laskulle lisämaksuaikaa tai tehdä maksusuunnitelman laskun maksamisesta. Pyyntö on perusteltava ja toimitettava asiakasmaksuysikköön.

Asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnin perusteena asiakasmaksusihteeri käyttää edellä kuvattuja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluja koskevia perusteita ja selvittää maksujen alentamisen tai perimättä jättämisen tarvetta moniammatillisena yhteistyönä. Tarvittaessa kuullaan asiantuntijoita.

Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen perustuu aina kokonaisharkintaa.